

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 27. svibnja 2008.

Izvornik: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķinis
sutkinja Elizabeth Gwaunza

Tajnik: g. Hans Holthuis

Odluka od: 27. svibnja 2008.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE PO ZAHTJEVU TUŽITELJSTVA ZA
IZMJENJU SPISKA SVJEDOKA**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka:

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gda Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača:

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

Prijevod

I. Historijat postupka i preliminarna pitanja

1. Na statusnoj konferenciji 18. siječnja 2008. sudac Orije, koji je u to doba bio predraspravni sudac u ovom predmetu, pozvao je tužiteljstvo da revidira svoj spisak svjedoka i da podnese novi spisak na osnovi kojeg će svoje dokaze moći izvesti unutar 200 sati.¹ Zbog toga je tužiteljstvo 4. veljače 2008. podnijelo povjerljivi zahtjev za izmjenu spiska svjedoka u kojem je predložilo da pozove 112 svjedoka *viva voce* u okviru 209,5 sati.² Gotovinina obrana je 18. veljače 2008., također putem povjerljivog podneska, odgovorila na Zahtjev.³ Istoga dana je Gotovinina obrana još jednim povjerljivim podneskom zatražila odobrenje da ispravi svoj Odgovor prilaganjem nekih dokumenata koji su trebali biti podnijeti u privitku Odgovora.⁴ Dana 25. veljače 2008. tužiteljstvo je podnijelo povjerljivi zahtjev da mu se odobri podnošenje replike na Odgovor, te repliku.⁵ Obrane Čermaka i Markača nisu podnijele podneske u vezi s ovim pitanjem.

2. Dana 28. veljače 2008. Vijeće je u svom tadašnjem sastavu⁶ odlučilo odobriti zahtjev tužiteljstva da mu se odobri podnošenje replike i neformalnim je putem o tome obavijestilo strane u postupku.

3. Imajući u vidu prirodu zahtjeva Gotovinine obrane da ispravi svoj Odgovor, Vijeće odlučuje odobriti taj zahtjev.

4. Na predraspravnoj konferenciji održanoj 10. ožujka 2008. Vijeće je donijelo usmenu odluku kojom je odobrilo Zahtjev i time prihvatilo broj svjedoka i procijenjeno vrijeme za izvođenje dokaza koje je predložilo tužiteljstvo.⁷ Tužiteljstvo je najavilo da će dostaviti pismeno obrazloženje.

---

¹ T. 364.

² Zahtjev tužiteljstva za izmjenu spiska svjedoka, 4. veljače 2008. (dalje u tekstu: Zahtjev), par. 1-2.

³ Odgovor okrivljenog Ante Gotovine na Zahtjev tužiteljstva za izmjenu spiska svjedoka, 18. veljače 2008. (dalje u tekstu: Odgovor).

⁴ Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine da mu se odobri podnošenje *nunc pro tunc* ispravljene verzije Odgovora na Zahtjev tužiteljstva za izmjenu spiska svjedoka, 18. veljače 2008.

⁵ Zahtjev tužiteljstva da mu se odobri podnošenje replike i Replika na Gotovinin odgovor na Zahtjev tužiteljstva za izmjenu spiska svjedoka, 25. veljače 2008. (dalje u tekstu: Replika).

⁶ U to su vrijeme članovi Vijeća koje je rješavalo u ovom predmetu bili sudac Orije, sutkinja Van den Wyngaert i sudac Moloto. Odluka o sadašnjem sastavu Vijeća stupila je na snagu 10. ožujka 2008. Vidi Nalog o sastavu Raspravnog vijeća, 4. ožujka 2008. Vidi također T. 403.

⁷ T. 403-404.

II. Podnesci

5. Tužiteljstvo je u Zahtjevu predložilo da s prvobitnog spiska svjedoka povuče 31 svjedoka i zatražilo da doda devet novih svjedoka.⁸ Tužiteljstvo je navelo da je kao rezultat daljnje istrage pribavilo dodatnu dokumentaciju i izjave svjedoka.⁹ One su dobivene nakon 16. ožujka 2008., kad je tužiteljstvo podnijelo prvobitni spisak svjedoka.¹⁰ Tužiteljstvo je u dodatku Zahtjevu dostavilo novu procjenu vremena svjedočenja za svakog svjedoka.¹¹ Tužiteljstvo je navelo da su svjedoci koje više nema namjeru da pozove trebali svjedočiti o činjenicama koje tužiteljstvo više nema namjeru dokazivati ili za koje je pribavilo bolje dokaze.¹² Tužiteljstvo je navelo da bi se odobrenjem da doda devet novih svjedoka osiguralo da Vijeće sasluša najbolje dostupne iskaze.¹³ Tužiteljstvo je nadalje navelo da bi dodavanje tih svjedoka na spisak svjedoka bilo u interesu pravde s obzirom na to da se očekuje da će njihovo svjedočenje biti važno, relevantno i da će imati dokaznu vrijednost u pogledu navoda iz Optužnice.¹⁴ Prema mišljenju tužiteljstva, pravo optuženih na odgovarajuće vrijeme i uvjete za pripremu obrane neće biti dovedeno u pitanje budući da će obrana imati više od dva mjeseca za pripremu unakrsnog ispitivanja novih svjedoka.¹⁵ Tužiteljstvo je navelo da je skratilo predviđeno trajanje svjedočenja više svjedoka zbog toga što bi dio svjedočenja u okviru izvođenja dokaza tužiteljstva trebao biti predočen u skladu s pravilom 92ter Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, te zbog toga što je napravilo ponovnu procjenu broja sati potrebnih za svjedočenja *viva voce*.¹⁶

6. Gotovinina obrana je u svom Odgovoru navela da je tužiteljstvo umjesto značajnog smanjenja broja svjedoka, na što je pozvao sudac Orić, ono sve svoje svjedoke *viva voce* pretvorilo u svjedoke na osnovi pravila 92ter.¹⁷ Gotovinina obrana je navela da Vijeće na osnovu pravila 92ter ne bi smjelo dopustiti tužiteljstvu da izvodi dokaze kojima će dokazivati djela i ponašanje optuženih.¹⁸ Ona je također navela da se tužiteljstvu ne bi smjelo dopustiti da sve svoje svjedoke

---

⁸ Zahtjev, par. 3.

⁹ *Ibid.*, par. 9.

¹⁰ *Ibid.*, par. 10.

¹¹ *Ibid.*, par. 3; Dodatak A Zahtjevu.

¹² *Ibid.*, par. 5.

¹³ *Ibid.*, par. 4.

¹⁴ *Ibid.*, par. 7.

¹⁵ *Ibid.*, par. 8.

¹⁶ *Ibid.*, par. 6.

¹⁷ Odgovor, par. 1-2.

¹⁸ *Ibid.*, par. 3.

Prijevod

pretvori u svjedoke na osnovi pravila 92ter.¹⁹ Gotovinina obrana je prigovorila na povlačenje jednog svjedoka (dalje u tekstu: svjedok A)²⁰ koji je, po riječima Gotovinine obrane, tužiteljstvu rekao da navodi o neselektivnom granatiranju od strane Hrvatske vojske nisu potkrijepljeni činjenicama.²¹ Nadalje, ona je iznijela prigovor protiv dodavanja drugog svjedoka (dalje u tekstu: svjedok B)²² koji je, po riječima Gotovinine obrane, bio potčinjen svjedoku A i od kojeg se očekuje da da iskaz suprotan očekivanom iskazu svjedoka A.²³ Gotovinina obrana je navela da bi na taj način tužiteljstvo prekršilo pravilo najjačeg dokaza budući da bi svjedok A bio u stanju dati bolji iskaz od svjedoka B.²⁴ Ona je, nadalje, navela da bi bilo protivno interesu pravde kad bi se tužiteljstvu dopustilo da sa spiska svjedoka povuče svjedoka A, a doda svjedoka B.²⁵ Gotovinina obrana nije prigovorila na prijedlog tužiteljstva da doda preostalih osam svjedoka ili da ukloni ostalih 30 svjedoka sa spiska.

7. Tužiteljstvo je u Replici pojasnilo da namjerava da iznese usmene dokaze o djelima i ponašanju optuženih koji se odnose na pitanja relevantna u ovom predmetu i da je, u svakom slučaju, pravilom 92ter dopušteno izvođenje dokaza o djelima i ponašanju optuženih.²⁶ Tužiteljstvo je dodalo da na Međunarodnom sudu pravilo najjačeg dokaza odražava načelo da će se Raspravno vijeće pri rješavanju relevantnih pitanja u predmetu osloniti na najbolje dostupne dokaze, ali uz zadržavanje širokog diskrecionog prava u vezi s prihvaćanjem dokaza.²⁷ Tužiteljstvo je navelo da bi bilo neizvedivo i nepravedno dopustiti jednoj strani u postupku da se miješa u izbor svjedoka druge strane u postupku, te da bi čak i ograničena intervencija mogla utjecati na ukupnu koherentnost izvođenja dokaza druge strane u postupku.²⁸ Prema tvrdnji tužiteljstva, Gotovinina obrana se pri usporedbi očekivanog svjedočenja svjedoka A i B usredotočila isključivo na jedno zajedničko pitanje njihovog očekivanog svjedočenja, zanemarujući pritom ostale dijelove očekivanog svjedočenja.²⁹ Tužiteljstvo je navelo da bi, kad bi se primijenilo pravilo primarnog dokaza, svjedok

¹⁹ *Ibid.*, par. 12.

²⁰ Svjedok A o kojemu se govori u ovoj Odluci je naveden pod brojem 121 na prvobitnom spisku svjedoka tužiteljstva podnijetom 16. ožujka 2007.

²¹ Odgovor, par. 7.

²² Svjedok B o kojemu se govori u ovoj Odluci je naveden pod brojem 168 na Revidiranom spisku svjedoka tužiteljstva, koji se nalazi u Dodatku A Zahtjevu.

²³ Odgovor, par. 4-9.

²⁴ *Ibid.*, par. 4, 9-11.

²⁵ *Ibid.*, par. 10, 12.

²⁶ Replika, par. 2-3.

²⁷ *Ibid.*, par. 5.

²⁸ *Ibid.*, par. 6-7, 11.

²⁹ *Ibid.*, par. 8-10.

Prijevod

B dao bolji iskaz po tom pitanju od svjedoka A.³⁰ Tužiteljstvo je zaključilo da je ispravan način da obrana iznese svoj stav unakrsno ispitivanje i izvođenje vlastitih dokaza, a ne pokušaji da se od tužiteljstva traži izmjena spiska svjedoka.³¹

III. Rasprava

8. Raspravno vijeće može odobriti zahtjev za izmjenu spiska svjedoka ako se uvjeri da je to u interesu pravde.³² Pri donošenju svoje odluke Vijeće je uzelo u obzir sljedeće: opće uvjete za prihvatljivost na osnovi pravila 89(C) prema kojima dokazi moraju biti relevantni i imati dokaznu vrijednost; uvjet iz pravila 89(D) prema kojem potreba da se osigura pravično suđenje ne smije nadmašiti dokaznu vrijednost predloženog dokaza; teret koji za obranu predstavlja kasno dodavanje svjedoka; fazu suđenja – što je suđenje u kasnijoj fazi, veći je i rizik od ugrožavanja prava optuženog; je li tužiteljstvo pokazalo valjane razloge zbog kojih nije zatražilo dodavanje svjedoka na spisak u ranijoj fazi postupka; te princip da svaka strana u postupku odlučuje koje će svjedoke pozvati da potkrijepi svoju tezu.³³

9. Očekivani iskaz devet osoba koje tužiteljstvo želi da doda na svoj spisak svjedoka odnosi se na navodni sastanak Franje Tuđmana, Ante Gotovine, Mladena Markača i drugih navodnih sudionika udruženog zločinačkog pothvata, navodni artiljerijski napad Hrvatske vojske na Gračac, Drniš, Knin, Benkovac i druge dijelove regije Krajina, ulogu vojne i civilne policije tijekom razdoblja na koje se odnosi Optužnica, te na navodno zapovijedanje i kontrolu koje je vršio Ante Gotovina.³⁴ Niti jedan tim obrane nije osporio novopredložene svjedoke pozivajući se na činjenicu da njihovo očekivano svjedočenje nije relevantno ili da nema dokaznu vrijednost. Vijeće je zaključilo da je za potrebe ove odluke svjedočenje relevantno i da ima dokaznu vrijednost.

³⁰ *Ibid.*, par. 12-17.

³¹ *Ibid.*, par. 17.

³² *Tužitelj protiv Stanišića i Simatovića*, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska dokaza na osnovu pravila 65ter, 27. veljače 2008., str. 5; *Tužitelj protiv Boškskog i Tarčulovskog*, Odluka po Zahtjevu da se odobri izmjena prvobitnog spiska svjedoka na osnovu pravila 65ter od 7. studenog 2005. s dodacima A i B, 5. svibnja 2006., par. 4.

³³ Raspravna vijeća su se pozivala na ove faktore u sljedećim predmetima: *Tužitelj protiv Stanišića i Simatovića*, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska svjedoka na osnovu pravila 65ter, 27. veljače 2008., str. 5; *Tužitelj protiv Haradinaja i drugih*, Odluka po Zahtjevu tužiteljstva da doda dva svjedoka na spisak svjedoka i da zamijeni jednog svjedoka, 1. studeni 2007., par. 4; *Tužitelj protiv Milutinovića i drugih*, Odluka po drugom ponovljenom zahtevu tužilaštva za odobrenje da izmeni svoj spisak na osnovu pravila 65ter i doda Michaela Phillipsa i Shauna Byrnesa, 12. ožujka 2007., par. 18; *Tužilac protiv Mrkšića i drugih*, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska svjedoka na osnovu pravila 65ter, 6. lipnja 2006., par. 6; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, Odluka po Zahtevu tužilaštva da pozove svjedoka C-063, 18. veljače 2004., str. 2.

³⁴ Zahtjev, par. 7.

Prijevod

10. S obzirom na relativno ranu fazu postupka u kojoj je Zahtjev podniet, kao i na to da će obrana imati dovoljno vremena za pripremu unakrsnog ispitivanja tih devet svjedoka, Vijeće je zaključilo da odobrenje tužiteljstvu da pozove te svjedoke neće ugroziti prava optuženih.

11. Što se tiče tražene zamjene svjedoka A svjedokom B i tvrdnje Gotovinine obrane da će tom zamjenom biti prekršeno pravilo najjačeg dokaza, tužiteljstvo je u pravu kad kaže da su raspravna vijeća Međunarodnog suda značenje pravila najjačeg dokaza interpretirala tako da znači će se osloniti na najbolji dostupni dokaz. Međutim, ta raspravna vijeća su strane u postupku također uputile na to da pri podnošenju dokaza navedeno pravilo imaju na umu.³⁵ Ovo Raspravno vijeće dijeli taj stav. Gotovina tvrdnja nije uvjerila Vijeće da je očekivani iskaz svjedoka A bolji od iskaza svjedoka B. Ne može se smatrati da će ijedan od tih svjedoka dati bolji iskaz. Svjedok A može biti u boljoj poziciji da svjedoči o informacijama koje je dobio i o tome kako je te informacije koristio, ili nije koristio, prilikom izrade, pregleda ili prihvatanja vlastitih ili tuđih izvještaja. S druge pak strane, svjedok B može biti u boljoj poziciji da svjedoči o svojim opservacijama na terenu, o tome kako su one prenošene pretpostavljenima i na koji se način o tim opservacijama govorilo u izvještajima koje su sastavljali ili prihvaćali drugi. Stoga on može biti u poziciji da pruži "jači" dokaz o tome što se događalo na terenu. Zbog tog razloga pravilo najjačeg dokaza, čak i kad bi bilo primjenjivo, ne bi sprečavalo zamjenu svjedoka A svjedokom B. S obzirom na to da će obrana imati mogućnost ispitati svjedoka B, te da će moći pozvati vlastite svjedoke, uključujući i svjedoka A, Vijeće nije našlo niti jedan razlog da ne odobri tužiteljstvu povlačenje svjedoka A i pozivanje svjedoka B.

12. Tužiteljstvo je objasnilo da je dodavanje svjedoka na spisak svjedoka rezultat daljnje istrage i pribavljanja relevantne dodatne dokumentacije. Osam od devet svjedoka koje bi tužiteljstvo htjelo dodati svoje prve izjave je dalo nakon podnošenja prvobitnog spiska svjedoka 16. ožujka 2007., a deveti je drugu izjavu dao na osnovi dokumenata pribavljenih nakon tog datuma. S obzirom na to, zahtjev da tužiteljstvo pokaže valjane razloge zbog kojih nije zatražilo izmjenu spiska svjedoka u ranijoj fazi dijelom je zadovoljen. Iako bi detaljnije objašnjenje za izmjenu bilo dobrodošlo, činjenica da ono nije dano ne utječe na ishod odluke Vijeća u vezi sa Zahtjevom.

---

³⁵ Vidi npr. *Tužitelj protiv Delića*, Odluka kojom se usvajaju smjernice o uvrštavanju u spis i izvođenju dokaza, kao i o postupanju branilaca u sudnici, 24. srpnja 2007., par. 31; *Tužitelj protiv Martića*, Odluka o usvajanju smernica za standarde prema kojima treba prihvatati dokaze, 19. siječnja 2006., Dodatak A, par. 7; *Tužilac protiv Halilovića*, Uputstvo o standardima za prihvatanje dokaza, 16. veljače 2005., par. 8; *Tužitelj protiv Orića*, Nalog o smjernicama za izvođenje dokaza i ponašanje strana u sudskom postupku, 21. listopada 2004., III. dio, par. viii.

Prijevod

13. Na svakoj strani u postupku je da odluči koje će dokaze iznijeti da potkrijepi svoju tezu. To je načelo osobito važno u svjetlu ograničenog vremena dodijeljenog stranama u postupku za iznošenje svojih teza. Obrana može osporiti dokaze tužiteljstva za vrijeme unakrsnog ispitivanja ili tijekom izvođenja dokaza obrane. Povrh toga, na osnovi pravila 98 Vijeće je ovlašteno naložiti izvođenje dodatnih dokaza ako nije zadovoljno dokazima izvedenim u vezi s nekim pitanjem. Stoga postoje dostatna proceduralna jamstva koja predstavljaju protutežu diskrecionom pravu strane u postupku da izabere dokaze koje želi izvesti.

14. Što se tiče zahtjeva Gotovinine obrane da se tužiteljstvu ne dopusti izvođenje dokaza na osnovi pravila 92ter kojima se pokušavaju dokazati djela i ponašanje optuženih, Vijeće uvažava i pozdravlja namjeru tužiteljstva da pozove svjedoke da usmeno svjedoče o tim pitanjima s obzirom da se ona odnose na relevantna pitanja u ovom suđenju.

15. Na kraju, imajući u vidu da nije bilo prigovora na zahtjev tužiteljstva da povuče određeni broj svjedoka sa svog spiska i prethodno navedeni princip da je odabir dokaza koje namjerava da predoči stvar strane u postupku, Vijeće nije našlo niti jedan razlog zbog kojeg bi odbilo taj zahtjev.

16. Zbog navedenih razloga Vijeće je zaključilo da je izmjena spiska svjedoka u interesu pravde i stoga je **ODOBRIL**O Zahtjev tužiteljstva.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na izvorniku/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući sudac

Dana 27. svibnja 2008.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]